VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Finansów Publicznych (nr 343)**

z dnia 21 czerwca 2018 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 343)

21 czerwca 2018 r.

Komisja Finansów Publicznych, obradująca pod przewodnictwem posła **Andrzeja Szlachty (PiS)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– przedstawione przez prezesa Narodowego Banku Polskiego:
1) Sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2017 (druk nr 2598),
2) Sprawozdanie z działalności Narodowego Banku Polskiego w 2017 r. (druk nr 2599);

– Sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. (druk nr 2559) wraz z przedstawioną przez prezesa Najwyższej Izby Kontroli „Analizą wykonania w 2017 r. budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej" (druk nr 2620) oraz wniosek w przedmiocie absolutorium dla Rady Ministrów.

W posiedzeniu udział wzięli: **Tomasz Robaczyński** podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Wojciech Kutyła** wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami**, Anna Trzecińska** wiceprezes Narodowego Banku Polskiego wraz ze współpracownikami, **Grażyna Ancyparowicz, Łukasz Hardt, Jerzy Kropiwnicki**, **Jerzy Osiatyński, prof. Eryk Łon, Jerzy Żyżyński** członkowie Rady Polityki Pieniężnej**.**

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ksenia Angierman-Kozielska**, **Anna Woźniak**, **Łukasz Żylik** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Wojciech Białończyk**, **Łukasz Kasiak** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego oraz **Zofia Szpringer** – naczelnik Wydziału Analiz Społecznych i Ekonomicznych w Biurze Analiz Sejmowych.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Dzień dobry. Witam państwa na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych. Otwieram posiedzenie. Stwierdzam kworum.

Porządek dzisiejszego posiedzenia przewiduje w punkcie pierwszym: rozpatrzenie przedstawionych przez prezesa Narodowego Banku Polskiego: 1) Sprawozdania z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2017 (druk nr 2598), 2) Sprawozdania z działalności Narodowego Banku Polskiego w 2017 r. (druk nr 2599); w punkcie drugim… Przepraszam państwa bardzo, ale proszę o wyciszenie rozmów, bo goście nie słyszą, o czym mówimy. W punkcie drugim mamy rozpatrzenie Sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. (druk nr 2559) wraz z przedstawioną przez prezesa Najwyższej Izby Kontroli „Analizą wykonania w 2017 r. budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej" (druk nr 2620) oraz wniosku o przedmiotowe absolutorium dla Rady Ministrów. Czy są uwagi do porządku posiedzenia? Wobec niezgłoszenia wniosków stwierdzam przyjęcie porządku posiedzenia Komisji.

Bardzo serdecznie witam panie i panów posłów oraz przedstawicieli naczelnych organów administracji państwowej oraz innych urzędów i instytucji państwowych. Witam pana Tomasza Robaczyńskiego – podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów. Witam pana ministra. Witam pana Wojciecha Kutyłę – wiceprezesa Najwyższej Izby Kontroli. Witam panią Annę Trzecińską – wiceprezes Narodowego Banku Polskiego. Witam panią prezes. Witam członków Rady Polityki Pieniężnej: panią prof. Grażynę Ancyparowicz,

pana Łukasza Hardta, pana Jerzego Osiatyńskiego, pana Eryka Łona i pana prof. Żyżyńskiego. Witam wszystkich gości.

Przystępujemy do realizacji pkt 1 porządku. Zgodnie z Konstytucją RP i ustawami prezes Narodowego Banku Polskiego przedstawia Sejmowi, po pierwsze, Sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej za rok 2017 oraz Sprawozdanie z działalności Narodowego Banku Polskiego w 2017 r. Marszałek Sejmu skierował powyższe dokumenty do Komisji Finansów Publicznych.

Proponuję następujący porządek procedowania. Najpierw przedstawiciel Narodowego Banku Polskiego, ewentualnie Rady Polityki Pieniężnej, zaprezentują sprawozdania, potem przedstawiciel Najwyższej Izby Kontroli przedstawi stanowisko NIK-u, a następnie przeprowadzimy debatę połączoną z zadawaniem pytań przez posłów. Czy są inne propozycje? Nie słyszę. Stwierdzam przyjęcie sposobu prowadzenia posiedzenia.

Proszę o przedstawienie sprawozdania przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli w tych dwóch punktach. Bardzo proszę. Przepraszam, Narodowego Banku Polskiego. Bardzo proszę.

Wiceprezes Narodowego Banku Polskiego Anna Trzecińska:

Bardzo dziękuję. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Izbo, szanowni państwo, jest mi niezmiernie miło kolejny rok przedstawiać sprawozdanie z działalności Narodowego Banku Polskiego w 2017 r. i sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej na 2017 r. Zgodnie z ustawą o NBP, jak już to zostało powiedziane, sprawozdanie z działalności Narodowego Banku Polskiego zostało przekazane na ręce marszałka Sejmu w dniu 29 maja tego roku.

Wystąpienie rozpocznę od omówienia polityki pieniężnej NBP w 2017 r. Na wstępie przypomnę, że na mocy art. 227 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej Narodowemu Bankowi Polskiemu przysługuje prawo ustalania i realizowania polityki pieniężnej. W 2017 r. polityka pieniężna była prowadzona zgodnie z założeniami polityki pieniężnej na 2017 r. Głównym jej celem było, po pierwsze, utrzymanie stabilności cen przy jednoczesnym wspieraniu zrównoważonego wzrostu gospodarczego oraz stabilności systemu finansowego.

Dążąc do realizacji swojego podstawowego zadania, Narodowy Bank Polski prowadzi politykę pieniężną opartą o strategię celu inflacyjnego. Od 2004 r. cel ustalony jest na poziomie 2,5% z symetrycznym przedziałem odchyleń o szerokości plus minus 1 punkt procentowy. Utrzymywanie inflacji na niskim poziomie jest ważnym, jednak niewystarczającym warunkiem utrzymywania równowagi w gospodarce. Rada Polityki Pieniężnej prowadzi więc politykę pieniężną w taki sposób, aby zapewnić stabilność systemu finansowego i ograniczać ryzyko narastania nierównowag w gospodarce, uwzględniając w swoich decyzjach – co jest niezwykle istotne – kształtowanie się cen aktywów oraz dynamikę akcji kredytowej.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Przepraszam państwa… Przepraszam panią prezes. Chciałbym się zwrócić do pań i panów posłów, żeby przerwać rozmowy, bo nie słychać pani prezes. Bardzo serdecznie proszę.

Wiceprezes Narodowego Banku Polskiego Anna Trzecińska:

Zanim przejdę do omówienia polityki pieniężnej, pozwolę sobie przedstawić uwarunkowania makroekonomiczne w otoczeniu polskiej gospodarki, gdyż prowadzona przez radę polityka pieniężna pozostawała pod wpływem koniunktury gospodarczej w gospodarce globalnej. W 2017 r. utrzymywało się ożywienie aktywności gospodarczej za granicą. Korzystnej koniunkturze w wielu krajach sprzyjał rosnący popyt konsumpcyjny, wzrost aktywności inwestycyjnej, a także ożywienie w handlu światowym. Dobra sytuacja gospodarcza utrzymywała się w strefie euro, która jest głównym partnerem handlowym Polski. Wzrost gospodarczy w strefie euro w 2017 r. wyniósł 2,4% wobec 1,8% w 2016 r. Jednocześnie inflacja pozostawała tam poniżej obowiązującego celu inflacyjnego. Wobec powyższych uwarunkowań Europejski Bank Centralny w całym 2017 r. utrzymywał stopy procentowe na poziomie bliskim zera, w tym stopę depozytową na poziomie poni-

żej zera. Ponieważ EBC ma taki trójstopniowy korytarz stóp procentowych, więc ta najniższa stopa depozytowa była poniżej zera.

Również w Stanach Zjednoczonych utrzymywała się korzystna koniunktura. Wzrost gospodarczy w 2017 r. wyniósł 2,3% wobec 1,5% w 2016 r. Podobnie jak w strefie euro czynnikiem, który powodował wzrost, była konsumpcja prywatna wspierana przez dalszą poprawę sytuacji na rynku pracy. Jednak inflacja w Stanach Zjednoczonych pozostała wyższa niż w większości krajów rozwiniętych, stąd też, biorąc to pod uwagę, FED rozpoczął zacieśnianie polityki pieniężnej i trzykrotnie w ciągu roku – w maju, w czerwcu oraz w grudniu 2017 r. – jak państwo wiecie, nie tak dawno podwyższał stopy procentowe każdorazowo po 0,25 punktu procentowego, a w październiku rozpoczął także stopniowe zmniejszanie swojej sumy bilansowej.

W 2017 r. w Polsce utrzymywała się dobra koniunktura. W efekcie wzrost gospodarczy wyniósł 4,6% wobec 3% w 2016 r. Istotnym czynnikiem był popyt konsumpcyjny wspierany przez systematyczny wzrost zatrudnienia i płac oraz wypłaty świadczeń w ramach Programu Rodzina 500 plus. W czwartym kwartale ubiegłego roku nastąpiło również wyraźne ożywienie inwestycji, głównie publicznych. Wzrostowi gospodarczemu w Polsce sprzyjał dodatkowo relatywnie wysoki wzrost aktywności w otoczeniu polskiej gospodarki, głównie w strefie euro. W rezultacie w handlu zagranicznym Polski utrzymała się nadwyżka, dzięki czemu saldo na rachunku obrotów bieżących było dodatnie. Jednocześnie pomimo ożywienia gospodarczego wzrost kredytu był niższy od dynamiki nominalnego PKB.

W 2017 r. wskaźnik inflacji wyniósł 2% wobec minus 0,6% w 2016 r., kształtując się tym samym w pobliżu celu inflacyjnego. Przyczyniła się do tego głównie dynamika cen żywności i energii. Inflacja bazowa pozostała niska, czemu sprzyjała ograniczona mimo wzrostu wewnętrzna presja popytowa, niska inflacja za granicą oraz umocnienie się kursu złotego. Rynek pracy pomimo spadku bezrobocia i przyspieszenia dynamiki płac nie generował w 2017 r. nadmiernej presji inflacyjnej. Prognozy inflacji wskazywały, że w kolejnych latach dynamika cen będzie się nadal kształtować w pobliżu celu inflacyjnego Narodowego Banku Polskiego. Wobec powyższych w 2017 r. Rada Polityki Pieniężnej pozostawiła stopy procentowe NBP na niezmienionym poziomie, w tym stopę referencyjną na poziomie 1,5%. W swoich decyzjach rada brała pod uwagę to, że zarówno bieżąca, jak i prognozowana na kolejne lata inflacja była zbliżona do celu inflacyjnego.

Jednocześnie stabilizacja stóp procentowych sprzyjała utrzymaniu zrównoważonego wzrostu gospodarczego, w tym ożywieniu inwestycji oraz stabilności systemu finansowego. W 2017 r. Narodowy Bank Polski realizował politykę pieniężną, wykorzystując ten sam zestaw instrumentów przyjętych przez Radę Polityki Pieniężnej w założeniach polityki pieniężnej na 2017 r., czyli ten cały zestaw instrumentów polityki jest niezmienny od wielu lat. Warunki utrzymujące się na rynkach finansowych nie powodowały konieczności dostosowania przez NBP instrumentów, które wykraczałyby poza zakres stosowanych w 2016 r., mimo że mamy w założeniach te instrumenty wymienione.

Podstawowym instrumentem polityki były stopy procentowe NBP. Najważniejsze znaczenie w realizacji polityki ma stopa procentowa NBP, która w całym okresie 2017 r. pozostawała na niezmienionym poziomie 1,5%. Polityka pieniężna Narodowego Banku Polskiego prowadzona była w warunkach utrzymującej się nadpłynności sektora bankowego. Jak państwo wiecie, ta nadpłynność utrzymuje się od wielu lat. Jest ona nadwyżką środków pozostających w sektorze bankowym ponad wymagany poziom rezerwy obowiązkowej. W zeszłym roku było to ok. 73 mld zł. Ona była bardzo podobna do tej z 2016 r., zresztą tak jak to przewidywaliśmy.

Największy wpływ na kształtowanie się płynności sektora bankowego miały zmiany poziomu pieniądza gotówkowego w obiegu oraz transakcje walutowe, które są związane ze skupem walut obcych od Ministerstwa Finansów. Celem operacyjnym polityki pieniężnej było dążenie do kształtowania się stawki Polonia… Przypominam, że jest to stawka, którą ogłaszamy na koniec dnia. Jest ona wynikiem transakcji na rynku pieniężnym. Cel ten był skutecznie realizowany w ciągu całego okresu, o czym świadczy zmniejszenie się średniego odchylenia stawki Polonia od stopy referencyjnej i było to 12 punktów bazowych w 2017 r. Jeżeli porównamy, to w 2016 r. było to 16 punktów bazowych, a więc

to odchylenie ma tendencję zmniejszającą się, głównie przez to, że banki potrafią lepiej prognozować swoje nadwyżki. Głównym instrumentem były oczywiście operacje otwartego rynku przeprowadzone w formie emisji pieniężnych bonów 7-dniowych. Tu również nic się nie zmieniło w ostatnim czasie, bo za pomocą emisji bonów pieniężnych absorbujemy nadwyżki płynności z rynku, w ten sposób utrzymując krótkoterminowe stopy wokół stopy referencyjnej.

Wspomagające znaczenie w realizacji celu polityki pieniężnej miał system rezerwy obowiązkowej. Ze względu na jego uśredniony charakter stwarzał on podmiotom podlegającym utrzymywaniu rezerwy w swobodnym decydowaniu o wysokości środków zgromadzonych na rachunkach w banku centralnym. Jednocześnie obowiązek utrzymywania rezerwy ograniczał skalę operacji otwartego rynku. Rada Polityki Pieniężnej w 2017 r. zdecydowała o wprowadzeniu dwóch zmian w systemie rezerwy obowiązkowej. Decyzją z dnia 8 listopada 2017 r. stopa rezerwy obowiązkowej od środków pozyskanych co najmniej na 2 lata została ustalona począwszy od 30 kwietnia tego roku na poziomie 0%. Przesłanką do wprowadzenia tej zmiany było ujednolicenie podejścia stosowanego wobec środków pozyskiwanych od podmiotów zarówno krajowych, jak i zagranicznych. W związku z tym w tej chwili środki powyżej 2 lat nie są obarczone obowiązkiem rezerwy obowiązkowej. W dniu 5 grudnia rada zdecydowała również o obniżeniu od 1 stycznia 2018 r. wysokości oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej do poziomu 0,5%.

Drugim najważniejszym obszarem obok prowadzenia polityki są działania na rzecz zapewnienia stabilności systemu finansowego, ponieważ stabilnie funkcjonujący system finansowy jest warunkiem koniecznym dla zapewnienia zrównoważonego rozwoju gospodarczego i realizacji podstawowego celu NBP, jakim jest utrzymanie stabilnego poziomu cen. Stabilność systemu finansowego jest przedmiotem szczególnej uwagi ze strony NBP ze względu nie tylko na powierzone zadania ustawowe, ale również na otoczenie zewnętrzne. Bank realizuje to zadanie przez prowadzenie badań i analiz stabilności systemu finansowego – macie państwo do dyspozycji Raport o stabilności systemu finansowego, jak również Rozwój systemu finansowego w Polsce w 2017 r. – oraz sytuacji na rynku kredytowym, gdzie jest zawarty cały opis z punktu widzenia zarówno 2016 r. jak i kolejnych raportów, które będą opublikowane.

W ramach działań na rzecz stabilności systemu finansowego NBP brał udział w pracach Komitetu Stabilności Finansowej, który, jak państwo wiecie, składa się z instytucji tworzących sieć bezpieczeństwa finansowego, czyli Ministerstwa Finansów, Komisji Nadzoru Finansowego i Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. Prace komitetu odbywały się w dwóch obszarach. Mamy Komitet Stabilności Finansowej w zakresie nadzoru makroostrożnościowego i zarządzania kryzysowego, czyli to są dwa odrębne komitety, aczkolwiek skład jest ten sam. Rola NBP w pracach na rzecz Komitetu Stabilności Finansowej w formule makroostrożnościowej polega na organizowaniu prac komitetu, przygotowywaniu posiedzeń, ale również na zapewnieniu oczywiście zaplecza analityczno-badawczego. Natomiast w tym komitecie przewodniczącym jest prezes Narodowego Banku Polskiego, czyli w tym komitecie dotyczącym makroostrożnościowych kwestii.

Komitet Stabilności Finansowej w formule makroostrożnościowej przedstawi Sejmowi odrębny dokument stanowiący informację roczną, która zostanie przekazana przez przewodniczącego, czyli prezesa NBP, zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 5 sierpnia o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym. W ubiegłym roku odbyły się dwa posiedzenia komitetu w formule dotyczącej zarządzania kryzysowego, gdzie omawiano m.in. kwestie opracowywania planów przymusowej restrukturyzacji. Są to plany w oparciu o ustawę o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym. Omawiano również sytuację w sektorze banków spółdzielczych, a także stan przygotowania realizacji postępowań naprawczych banków.

Prowadzone przez NBP analizy systemu finansowego i jego otoczenia gospodarczego pod kątem intensyfikacji głównych zagrożeń dla stabilności finansowej w Polsce wykazały, że system finansowy funkcjonował w ubiegłym roku stabilnie. Większość banków spełniała wymogi regulacyjne łącznie z wymogami utrzymywania dodatkowych buforów kapitałowych. Łączny współczynnik kapitałowy na koniec 2017 r. wynosił 18,1% wobec 17,2% w poprzednim roku przy minimalnym poziomie regulacyjnym, który wynosił 8%.

Wzrost tego współczynnika wynikał z zatrzymywania przez banki zysków wypracowanych w poprzednich okresach.

Głównym celem w obszarze działalności emisyjnej było zapewnienie bezpieczeństwa i płynności obrotu gotówkowego. Wartość pieniądza gotówkowego w obiegu według stanu na koniec grudnia 2017 r. wyniosła 198 700 000 tys. zł. Oznacza to wzrost wartości pieniądza gotówkowego o ok. 11 mld zł, to jest prawie 6%. Wartość pieniądza gotówkowego w obiegu wynikała głównie z niskich stóp procentowych, wzrostu dochodów społeczeństwa oraz wydatków gospodarstw domowych.

Prowadzone na przestrzeni lat działania NBP w obszarze emisyjnym ukierunkowane były głównie na modernizację monet i banknotów znajdujących się w powszechnym obiegu. Celem tych działań było zapewnienie bezpieczeństwa obrotu gotówkowego oraz obniżenie kosztów emisji. Ostatnim etapem było wprowadzenie w lutym 2017 r. do obiegu nowego banknotu z serii „Władcy Polski" z wizerunkiem króla Jana III Sobieskiego o wartości nominalnej 500 zł. Wprowadzenie nowego nominału ma na celu sprawniejsze zarządzanie zapasem strategicznym banknotów, który przechowywany jest w NBP.

Omawiając działalność emisyjną, warto również wspomnieć o emisji monet i banknotów o charakterze kolekcjonerskim, upamiętniającym ważne rocznice historyczne u sławnych Polaków. W 2017 r. w ramach 23 tematów wyemitowano ponad 6 tys. sztuk monet złotych, 356 tys. sztuk monet srebrnych oraz 55 tys. sztuk banknotów kolekcjonerskich.

Jednym z ustawowych zadań NBP jest gromadzenie rezerw dewizowych i zarządzanie nimi. Jak państwo pamiętacie, co roku podkreślamy, że priorytetem w zarządzaniu rezerwami dewizowymi jest przede wszystkim zapewnienie wysokiego stopnia bezpieczeństwa inwestowanych środków oraz ich właściwej płynności. Dopiero po spełnieniu tych dwóch warunków podejmowane są działania mające na celu podwyższenie dochodowości rezerw. Największa część rezerw dewizowych jest inwestowana w rządowe papiery wartościowe krajów o wysokim ratingu, co charakteryzuje się również najwyższym stopniem bezpieczeństwa i płynności. Są to przede wszystkim obligacje w dolarze amerykańskim i euro. W mniejszym zakresie NBP inwestuje również w brytyjskie, norweskie, australijskie i nowozelandzkie papiery rządowe.

W portfelu inwestycyjnym NBP znajdują się ponadto pozarządowe papiery wartościowe emitowane przede wszystkim przez instytucje międzynarodowe, agencje rządowe, a także obligacje korporacyjne o wysokiej jakości kredytowej. Stopa zwrotu rezerw jest determinowana przez uwarunkowania rynkowe, czyli zmiany kursów walutowych i cen instrumentów inwestycyjnych oraz poziomy rentowności. W 2017 r. stopa zwrotu z rezerw wyliczona w złotych była ujemna – wyniosła minus 11,5%. Wynikało to, jak już państwo wiecie, z silnej aprecjacji złotego względem walut rezerwowych, w szczególności dolara amerykańskiego, wobec którego złoty umocnił się o 16,7%. Natomiast stopa zwrotu z rezerw walutowych liczona w walucie instrumentu wyniosła 0,6%. Oddziaływała na nią relatywnie niska rentowność rządowych papierów wartościowych, wynikająca z niskiej inflacji oraz ekspansywnej polityki pieniężnej większości banków centralnych. Dochód z działalności inwestycyjnej związany z zarządzaniem rezerwami dewizowymi bez uwzględnienia zrealizowanych i niezrealizowanych różnic kursowych wyniósł w zeszłym roku 2 400 000 tys. zł wobec 3 300 000 tys. w 2016 r. Składnikiem oficjalnych aktywów rezerwowych NBP jest również złoto monetarne. Patrzę na panią poseł, bo zawsze padały te pytania dotyczące złota. Zasób nadal wynosi ok. 103 ton. Tak, tu się nic nie zmieniło. W 2017 r. NBP uzyskał z tytułu inwestowania w złoto dochód w wysokości ponad 3 mln euro, to jest ok. 14 mln zł.

Działalność dewizowa NBP polegała na prowadzeniu rejestru działalności kantorowej, wydawaniu decyzji w sprawach dewizowych, przeprowadzaniu kontroli. W 2017 r. przeprowadziliśmy 1671 kontroli dewizowych. Nieprawidłowości stwierdzono w toku kontroli w 662 przypadkach. To jest ok. 40%. Według stanu na 31 grudnia 2017 r. w Polsce działało… Jak państwo myślicie, ile kantorów? Ile kantorów działało w Polsce na koniec roku? 4951 i ta liczba rośnie.

Narodowy Bank Polski, dostrzegając zagrożenia związane z szybko rozwijającym się rynkiem kryptowalut, podjął działania zmierzające do ostrzeżenia potencjalnych użytkowników przed ryzykiem inwestowania w waluty wirtualne. Obserwując bardzo duży wzrost cen kryptowalut, jak również dostrzegając ryzyko związane z inwestowaniem, zdecydowano o powołaniu zespołu roboczego, w obradach którego uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego oraz Narodowego Banku Polskiego. Rezultatem podjętych działań był wydany w lipcu 2017 r. komunikat NBP i urzędu, w którym ostrzeżono potencjalnych użytkowników przed ryzykiem związanym z inwestowaniem w kryptowaluty. Pod koniec 2017 r. wspólnie z KNF-em również rozpoczęliśmy kampanię informacyjną ostrzegającą przed ryzykiem związanym z inwestowaniem w waluty wirtualne.

W ramach obsługi Skarbu Państwa NBP prowadził obsługę bankową rachunków budżetu państwa, obsługę zobowiązań i należności zagranicznych budżetu państwa, obrót skarbowymi papierami wartościowymi, a także działania wspierające zarządzanie długiem publicznym, a w szczególności długiem Skarbu Państwa. NBP prowadzi obecnie rachunki w złotych i walutach obcych, w tym rachunki służące do obsługi środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. Według stanu na koniec grudnia obsługiwaliśmy 3017 klientów, dla których prowadziliśmy ponad 14 tys. rachunków.

Niezmiernie ważną rolę w prowadzeniu polityki pieniężnej i zapewnieniu stabilności makroekonomicznej i finansowej mają prowadzone w NBP prace badawcze. Problematyka prac badawczych była zgodna z ramowym programem, który ustalamy na każdy rok. Najwięcej projektów dotyczyło stabilności makroekonomicznej. Badania w ramach tego obszaru koncentrowały się na zmianach strukturalnych, mechanizmie transmisji polityki pieniężnej w gospodarce polskiej, wpływie zagranicy na gospodarkę polską.

Część badań była także poświęcona problematyce stabilności i rozwojowi systemu finansowego i płatniczego. Efektem prac badawczych są m.in. publikacje pracowników NBP służące popularyzacji wyników analiz prowadzonych w banku centralnym. W 2017 r. ukazało się 65 publikacji pracowników NBP, w tym 18 w prestiżowych czasopismach z tzw. listy filadelfijskiej. W 2017 r. NBP zrealizował również pięć międzynarodowych konferencji naukowych oraz 27 otwartych seminariów naukowych. W ten sposób stwarzamy możliwość szerokiego prezentowania wyników prac badawczych, które są u nas realizowane.

Badania statystyczne, które prowadzimy w NBP, są istotną częścią zadań ustawowych, a ich zakres czyni z NBP najważniejszy obok GUS-u ośrodek prowadzący tego typu prace w Polsce. W zeszłym roku poszerzyliśmy zakres badań statystycznych dotyczących procesów imigracyjnych związanych z napływem osób z Ukrainy. Wynika to ze znaczenia, jakie procesy imigracyjne mają dla bilansu płatniczego oraz rynku pracy. Rozszerzeniu uległ również zakres badań statystycznych dotyczących podmiotów, które inwestują w papiery wartościowe.

Realizacja ustawowych zadań NBP wspiera prowadzona przez bank centralny działalność w zakresie edukacji ekonomicznej. Do priorytetów działalności należało kształtowanie postaw sprzyjających przedsiębiorczości, przeciwdziałaniu wykluczeniu finansowemu oraz popularyzowanie wiedzy o roli emisji banku centralnego. W zeszłym roku zaangażowaliśmy się w ponad 140 przedsięwzięć edukacyjnych. W tym miejscu należy również wspomnieć o Centrum Pieniądza Narodowego Banku Polskiego im. Sławomira Skrzypka. Jak państwo pamiętacie, zapraszałam państwa. Wysłane zostało formalne zaproszenie. Nie będę mówiła, ile osób nas odwiedziło. Proszę nie zadawać mi takich pytań. Nie, zapewne nie do wszystkich dotarły… Ale zapraszamy. Zapraszamy nadal. Musimy również powiedzieć, że w 2017 r. odwiedziło nas ponad 58 tys. osób. Rzeczywiście mamy zapisy zwłaszcza ze szkół. To bardzo cieszy, bo na tej podstawie wiele rzeczy można się nauczyć.

W obszarze działalności informacyjnej na uwagę zasługują przeprowadzone w ubiegłym roku trzy kampanie „Bezpieczne pieniądze”, „Nie daj się nabrać – sprawdź, zanim podpiszesz” a także „Uważaj na kryptowaluty”.

Jeśli chodzi o zadania wynikające z członkostwa NBP w Europejskim Systemie Banków Centralnych, to uczestniczymy w wielu pracach gremiów SBC z zakresie wynika-

jącym z naszych zadań. Szczególnie było to widoczne w pracach instytucji europejskich odpowiedzialnych za monitorowanie ryzyka systemowego i ochronę stabilności finansowej. Kontynuujemy również aktywną współpracę z międzynarodowymi instytucjami gospodarczymi i finansowymi.

Przeciętne zatrudnienie w NBP – już kończąc – wyniosło w 2017 r. 3281 etatów i było niższe. Zmniejszenie wynikało głównie z centralizacji obsługi posiadaczy rachunków w zakresie operacji gotówkowych. Wynik finansowy był ujemny, wyniósł minus 2,5 mld zł. Jak państwo wiecie, był spowodowany głównie aprecjacją złotego w stosunku do walut obcych.

Bardzo dziękuję za uwagę. Jesteśmy do państwa dyspozycji, członkowie Rady Polityki Pieniężnej, jak również dyrektorzy departamentów. Jesteśmy gotowi na pytania.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo serdecznie dziękuję pani prezes za przedstawienie interesującego sprawozdania. Chcę jeszcze powitać na dzisiejszym posiedzeniu pana dra Jerzego Kropiwnickiego – członka Rady Polityki Pieniężnej. Witam serdecznie. Dziękujemy, że jest pan z nami.

Teraz proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli o przedstawienie swojego wystąpienia.

Wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Jarosław Borowski:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisji, Jarosław Borowski, wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli. Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła kontrolę wykonania założeń polityki pieniężnej. W ramach tej kontroli została sformułowana ocena pozytywna. Badana była zarówno realizacja celów polityki pieniężnej przyjętej w założeniach, jak i efektywność ekonomiczna stosowania instrumentów polityki pieniężnej. W żadnym z tych aspektów NIK nie dostrzegła żadnych nieprawidłowości i również oczywiście nie formułowała żadnych wniosków pokontrolnych.

Drugą kontrolą, którą NIK przeprowadziła, była kontrola powiązana z oceną wykonania budżetu państwa. Narodowy Bank Polski prowadzi bowiem bankową obsługę budżetu państwa. Tutaj również wyniki kontroli były pozytywne. Narodowy Bank Polski prowadził bankową obsługę budżetu państwa zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych, rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowego sposobu wykonania budżetu państwa oraz zgodnie z umowami zawartymi z Ministrem Finansów.

W ramach tej kontroli były również badane kwestie związane z wykonaniem planu finansowego Narodowego Banku Polskiego. Wynik finansowy Narodowego Banku Polskiego za rok 2017 był ujemny. Wyniósł minus 2,5 mld zł. W związku z tym w roku 2018 nie będzie wpłaty z tego tytułu do budżetu państwa. W ramach tej kontroli NIK zbadała również szereg wydatków własnych Narodowego Banku Polskiego w ramach gospodarki własnej, szereg umów w ramach różnego rodzaju kosztów, które ponosi Narodowy Bank Polski. Większość z tych umów była zasadna i NIK nie wnosiła do nich zastrzeżeń.

Zwróciła natomiast uwagę na trzy kwestie, które wiążą się z realizacją tych umów. W ramach kosztów usług obcych Narodowy Bank Polski… Badano umowę zawartą przez Narodowy Bank Polski z podmiotem zewnętrznym na prowadzenie kawiarni w systemie zamkniętym, w ramach której oferowane są darmowe kawy i herbaty dla pracowników i gości Narodowego Banku Polskiego, i Narodowy Bank Polski w ciągu 4 lat przewiduje w ramach tej umowy poniesienie kosztów w wysokości 3 mln zł netto. Zdaniem NIK-u zawarcie tej umowy było niecelowe z punktu widzenia realizacji ustawy i zadań Narodowego Banku Polskiego.

Ponadto NIK przeanalizowała jedną z umów zawartych ze Związkiem Banków Polskich na współfinansowanie przedsięwzięć międzybankowych. W ramach tej umowy NIK stwierdziła, że Narodowy Bank Polski nienależycie zabezpieczył swoje interesy. Nie było zawartej umowy w formie pisemnej i nie było postanowień, które chroniłyby w sposób należyty, w sposób jednoznaczny i możliwy do łatwego dochodzenia interesy Narodowego Banku Polskiego.

Trzecią kwestią, na którą NIK zwróciła uwagę, to jest kwestia umowy w ramach procesu dochodzenia należności kredytu, który Narodowy Bank Polski udzielił Spółdziel-

czemu Bankowi Rzemiosła i Rolnictwa w Wołominie. Na koniec 2017 r. Narodowy Bank Polski ma należność z tego tytułu w wysokości 123 400 tys. zł, to jest o 10 000 tys. zł niższą niż na koniec roku 2016. W ramach realizacji dochodzenia należności, która została zabezpieczona wierzytelnościami przelanymi na rzecz Narodowego Banku Polskiego, Narodowy Bank Polski zawarł porozumienie z SK Bankiem na odpłatne prowadzenie obsługi windykacji wierzytelności kredytowych przelanych na rzecz właśnie Narodowego Banku Polskiego. W ocenie NIK-u porozumienie zostało zawarte bez stosowania przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych, pomimo braku podstaw do wyłączenia obowiązku stosowania tej ustawy.

Właściwie we wszystkich tych trzech kwestiach, na które zwróciłem uwagę, nie ma porozumienia między NIK-iem a Narodowym Bankiem Polskim. Narodowy Bank Polski złożył zastrzeżenia do tych ustaleń. Kolegium na posiedzeniu, które odbyło się na początku maja, oddaliło te zastrzeżenia w tych kwestiach, o których wspomniałem. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję panu dyrektorowi za przedstawienie opinii oraz wyników kontroli.

Bardzo proszę, teraz otwieram dyskusję. Bardzo proszę panie i panów posłów o ewentualne pytania i uwagi. Pan poseł, bardzo proszę.

Poseł Błażej Parda (Kukiz15):

Może poprosiłbym, żeby uszczegółowić informację dotyczącą tych wydatków na kampanie informacyjne i reklamowe ze strony Narodowego Banku Polskiego. Tutaj m.in. chodzi mi o tę kampanię dotyczącą kryptowalut, ale osobno również o takie typowe kampanie z zakresu edukacji ekonomicznej, które są prowadzone przez NBP.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Dziękuję panu posłowi. Jeszcze pani przewodnicząca Gabriela Masłowska chce zabrać głos w dyskusji. Bardzo proszę.

Poseł Gabriela Masłowska (PiS):

Okazuje się, że my również mamy problem z tym urządzeniem. Wspomniała pani, że bank prowadzi m.in. badania dotyczące skuteczności instrumentów polityki pieniężnej w oddziaływaniu na gospodarkę – transmisji impulsów, które narodowy Bank Polski kieruje do gospodarki. Czy mogłaby pani chociaż w jednym zdaniu powiedzieć, czy dzięki tym badaniom zidentyfikowane zostały jakieś bariery, które tę transmisję utrudniają, i co czyni ją bardziej skuteczną? Co wynika z tych badań?

Na czym polegały nieprawidłowości, które stwierdzono podczas kontroli dewizowych? Jeśli można powiedzieć w skrócie, bo to jest ciekawa sprawa.

Miałabym również pytanie do pana prof. Eryka Łona jako członka Rady Polityki Pieniężnej. Pamiętam, że na stronach internetowych Narodowego Banku Polskiego – to był rok 2007 – zamieszczony był raport, dlaczego Polska nie powinna wchodzić do strefy euro. Chciałbym w związku z tym zapytać pana, czy wraz z upływem czasu nadal jest pan przeciwnikiem wejścia Polski do strefy euro, czy może pana poglądy uległy modyfikacji. Jak wygląda w tej chwili dyskusja w środowiskach finansowych i bankowych w Polsce, jeśli chodzi o tę koncepcję wejścia Polski do strefy euro między rokiem 2007 a obecnym rokiem, dlatego że ta dyskusja co pewien czas jakby pojawia się na nowo, chociażby teraz w związku z propozycją uchwalenia budżetu strefy euro?

Kiedyś również wspomniał pan o potrzebie obniżania stóp procentowych w określonych warunkach. W związku z tym, jak pan sądzi, czy możliwy jest powrót do bardziej łagodnej polityki pieniężnej? Czy w polityce banków centralnych przydatne są i jakie instrumenty niestandardowe, zwłaszcza w polityce Narodowego Banku Polskiego? Czy one są możliwe, jakie one są i jak są skuteczne? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Pani przewodnicząca Izabela Leszczyna, bardzo proszę.

Poseł Izabela Leszczyna (PO):

Dziękuję, panie przewodniczący. Chciałabym zapytać panią prezes Narodowego Banku Polskiego. Z satysfakcją słuchałam o działalności analityczno-badawczej Narodowego Banku Polskiego w zakresie systemu finansowego. Chciałabym panią prezes zapytać, czy uważa pani, że Narodowy Bank Polski posiada wystarczające zaplecze merytoryczne, żeby szacować lukę w podatku VAT, pokusić się o dekompozycję takiej luki. Wydaje się, że jest istotny i gorący problem.

Od kilku miesięcy, a w zasadzie od kilku już lat niektórzy z luki VAT-owskiej robią kij bejsbolowy do okładania adwersarzy politycznych po głowie. Wydaje się, że potrzebujemy wiarygodnego modelu wyliczania tej luki VAT-owskiej. Póki co, jesteśmy trochę skazani na to, co nam przedstawia Komisja Europejska, ale pamiętajmy, że po pierwsze, ten raport dociera do nas z ogromnym opóźnieniem, bo ponad 2-letnim. Trzeba również pamiętać, że komisja czasem rewiduje swoje dane, przysyłając po 2 latach zupełnie inne szacunki w związku ze zmianą metodologii. To oczywiście nie sprzyja panowaniu nad tą luką, a już na pewno nie sprzyja takiej merytorycznej dyskusji. W ostatnich miesiącach odnoszę wrażenie, że w gruncie rzeczy parlament i wypowiedzi posłów wprowadzają więcej fermentu i zamętu i wprowadzają w błąd opinię publiczną. Czy pani prezes uważa, że NBP mógłby się pokusić i sprostać takiemu wyzwaniu? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję. Pan przewodniczący Jan Szewczak, bardzo proszę.

Poseł Jan Szewczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Osobiście nie bardzo zrozumiałem to pytanie, dlaczego NBP ma szacować lukę VAT-owską. Nie wiem, czy to należy do statutowych obowiązków Narodowego Banku Polskiego.

Natomiast chciałbym zapytać o coś innego. Jest wyraźny spadek wielkości rezerw dewizowych w złotych polskich. To jest znacząca kwota. Czy to wynika tylko z kwestii ograniczenia stosowania, jak państwo podajecie, tego instrumentu *reverse repo*, czy są jeszcze jakieś inne przyczyny? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję. Ponieważ pytania były adresowane personalnie, zacznę od pani prezes, a później będę prosił pana prof. Eryka Łona o odpowiedzi na pytania, które były kierowane do pana. Bardzo proszę, pani prezes.

Wiceprezes NBP Anna Trzecińska:

Jeśli chodzi o spadek rezerw, to tak jak pan zauważył, zmniejszyliśmy zakres operacji typu *repo*. To jest jakby najważniejszy element. Jednak również zmiany kursów walutowych miały na to wpływ.

Jeżeli natomiast chodzi o kontrolę dewizową, to ona przeprowadzana jest w dwóch obszarach. Przeprowadzana jest w kontekście sprawozdawczości do bilansu płatniczego, bo głównie tam… Tu są różnego rodzaju… Wiadomo, jak się statystykę do bilansu płatniczego… nie wszystkie przedsiębiorstwa radzą sobie z tym. Prowadzimy również bardzo regularnie kontrolę kantorów. W tej materii kantory również nie wypełniają wymogów związanych z kryteriami, żeby na przykład była odpowiednia tabela kursów. Sprawdzamy więc te bardziej techniczne parametry oraz sprawdzamy to, czy prowadzą odpowiednią rejestrację transakcji. Jednak przy tej kontroli dewizowej zmniejsza się zakres tych nieprawidłowości. Jeśli chodzi o nieprawidłowości, które są istotne, to oczywiście kontrolujemy odpowiednie instytucje.

Jeśli chodzi o skuteczność mechanizmu transmisji, to zaraz pan dyrektor departamentu analiz odpowie, natomiast wracając do pytania pani poseł, czy my posiadamy zaplecze merytoryczne, chcę powiedzieć, że robimy to, ale to są szacunki. Wiadomo, że Ministerstwo Finansów… Szacunki, bo nie posiadamy aż tak szczegółowych informacji, które mogłyby zwiększyć ich precyzyjność, ale również nie powiem, żebyśmy byli do tego w jakiś sposób… że to jest nasz priorytet w takim sensie, w jakim to jest dla Ministerstwa Finansów. Nie zajmujemy się tym w sposób priorytetowy. Ale w tej sprawie za sekundkę szczegóły przekaże pan dyrektor.

Pan dyrektor Kotłowski powie parę słów na temat mechanizmu transmisji. Corocznie robimy tego rodzaju opracowanie. Zdaje się, że ono jest dostępne na stronie NBP. Przygotowujemy na jego podstawie również odpowiednie publikacje. Tam jest opisany cały ten mechanizm. Rzeczywiście jest on… To znaczy, widzimy pozytywny wpływ zmian stóp procentowych, czyli jakby wpływ na ten mechanizm funkcjonuje, natomiast oczywiście trzeba by było przypatrzyć się na bazie tych zmieniających się uwarunkowań w otoczeniu, które mają miejsce. My co roku patrzymy, na ile zmieniające się otoczenie może wpływać na transmisję polityki pieniężnej. W tych dwóch kwestiach poprosiłabym jeszcze pana dyrektora Kotłowskiego.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo proszę, panie dyrektorze.

Wicedyrektor Departamentu Analiz Ekonomicznych Narodowego Banku Polskiego Jacek Kotłowski:

Jacek Kotłowski, Departament Analiz Ekonomicznych. Jeżeli chodzi o mechanizm transmisji, tak jak powiedziała pani prezes, co 2 lata odświeżamy nasze badania. One pokazują taki dosyć systematyczny wzorzec. Widać, że z roku na rok rośnie rola kanałów stopy procentowej, co jest związane jakby z rozwojem sektora finansowego, natomiast zmniejsza się siła kanału kursowego. Tłumaczy się to dwoma czynnikami: po pierwsze, wzrostem roli usług w gospodarce, które generalnie są mniej wrażliwe na kurs walutowy, a drugi kanał to jest kanał rosnącego udziału tych globalnych sieci podaży.

Coraz większa część handlu zagranicznego odbywa się przez te globalne sieci podaży, czyli tzw. GVC, i tam kurs walutowy odgrywa również coraz mniejszą rolę. Nie jest to tendencja typowo polska, ale jest to obserwowane na całym świecie, że kurs walutowy staje się coraz mniej istotny. W gospodarce polskiej jest to może o tyle ważniejsze, że my trochę doganiamy świat i w pewnym sensie u nas te procesy działają szybciej. Rośnie również kanał oczekiwań, czyli inaczej mówiąc, to, że podmioty wierzą w to, że inflacja będzie kształtowała się w okolicach celu inflacyjnego. Pojawił się również kanał kredytowy, który przez wiele lat był, mówiąc językiem ekonometrycznym, statystycznie nieistotny. Jego rola również zaczyna rosnąć.

Inaczej mówiąc, polityka pieniężna ma wpływ nie tylko na popyt na kredyt, ale również na podaż tego kredytu. Więc zmiany, które się dokonują, są zmianami o charakterze ewolucyjnym przy wzroście roli stopy procentowej czy kanału stopy procentowej i spadającej roli kanału kursowego. Te badania pod tym względem są niezmienne. To, na co warto zwrócić uwagę, to to, że dosyć istotnie w ciągu ostatnich kilku lat spadło przełożenie zmian kursu walutowego na inflację. Ono obniżyło się ponad dwukrotnie. To jest odpowiedź na to pierwsze pytanie.

Natomiast, jeśli chodzi o drugie pytanie…

Wiceprezes NBP Anna Trzecińska:

VAT, szacunki VAT.

Wicedyrektor departamentu NBP Jacek Kotłowski:

Tak. W przypadku luki VAT-owskiej… To nie jest obowiązek ustawowy Narodowego Banku Polskiego, żeby tę lukę liczyć, ale prowadzimy takie swoje szacunki przede wszystkim po to, żeby monitorować wpływy podatkowe, bo one mają wpływ na bardzo wiele czynników makroekonomicznych. Tych metod szacowania luki VAT-owskiej jest bardzo dużo, ponieważ w okresach... inaczej mówiąc, wpływy z VAT są jakąś pochodną jakiejś bazy podatkowej. W przypadku VAT jest to przede wszystkim konsumpcja. Natomiast cały problem polega na tym, że jest również kilka czynników, których nie da się wyjaśnić. To znaczy, inaczej mówiąc, w okresie wysokiej koniunktury te wpływy są bardziej niż proporcjonalne w stosunku do wzrostu tej bazy podatkowej. Po prostu w okresie dobrej koniunktury podmioty bardziej chętnie płacą podatki, a co więcej, jest dużo takich wpływów dodatkowych, natomiast w okresie dekoniunktury one rosną dużo wolniej. Stąd te szacunki tzw. luki VAT-owskiej są utrudnione. Natomiast niezależnie od tego, którą metodę przyjmujemy, ta luka w poprzednich latach była bardzo duża. Z tego, co pamię-

tam, właściwie tylko Estonia w Unii Europejskiej miała większa lukę VAT-owską, niż my mieliśmy. Więc te szacunki prowadzimy na potrzeby wewnętrzne.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):
Bardzo dziękuję panu dyrektorowi.

Wiceprezes NBP Anna Trzecińska:
Jeszcze koszty…

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):
Bardzo proszę.

Wiceprezes NBP Anna Trzecińska:
Zapomniałam podać koszty. Koszty kampanii dotyczącej kryptowalut wyniosły ok. 130 tys. zł, natomiast koszty działalności informacyjnej i promocyjnej w zeszłym roku wyniosły 4,7 mln zł.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):
Bardzo dziękuję pani prezes za udzielenie odpowiedzi na te pytania.

Wobec braku kolejnych pytań stwierdzam zakończenie omawiania przedstawionych przez prezesa…

Poseł Jan Szewczak (PiS):
Jeszcze pan Eryk Łon.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):
Przepraszam bardzo, panie profesorze. Anonsowałem, ale umknęło mi. Bardzo proszę, panie profesorze.

Członek Rady Polityki Pieniężnej prof. Eryk Łon:
Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, bardzo dziękuję za te ciekawe pytania pani poseł. Odpowiadając na pierwsze pytanie, zdecydowanie chcę tutaj podkreślić, że jestem w dalszym ciągu zwolennikiem utrzymania naszej narodowej waluty i będę – mogę państwa zapewnić – dalej bronił prawa Polski do prowadzenia własnej polityki monetarnej, prawa do posiadania polskiego pieniądza: polskiego złotego. Uważam, że jesteśmy to winni naszym przodkom, wielkim profesorom: profesorowi Grabskiemu, profesorowi Rybarskiemu, którzy, kiedy odzyskiwaliśmy niepodległość po rozbiorach, wiedzieli, że jednym z podstawowych elementów, fundamentów zdrowego państwa jest zdrowa waluta, dlatego stworzyli polski pieniądz i polski bank centralny.

Proszę państwa, chciałbym państwu również powiedzieć, że uważam, że to, że utrzymaliśmy przez ten okres transformacji polski pieniądz, polską politykę monetarną, mamy własny bank centralny, jest ogromną zasługą ostatnich dwudziestu paru lat czy prawie 30 już lat po 1989 r. Uważam, że to jest wielka wartość, którą powinniśmy bardzo mocno cenić i bardzo mocno promować szczególnie wśród młodzieży, żeby to nowe pokolenie, następne pokolenia… żeby właśnie przekazać te suwerenne prawa, a takim podstawowym suwerennym prawem jest właśnie własna polityka monetarna.

I tutaj, proszę państwa, pozwolę sobie tak powiedzieć, bo ostatnio wydałem książkę. Mam ją tutaj w ręku. Tytuł tej książki to „Patriotyzm gospodarczy". Ta książka jest wydana właśnie w szczególnym roku: roku stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości. Jest tutaj nawiązanie do tych naszych wielkich rodaków jak Władysław Grabski, jak już wspomniałem, czy prof. Roman Rybarski, którzy byli – można powiedzieć – mózgami wprowadzenia polskiego pieniądza i polskiej reformy walutowej.

Więc uważam, że bardzo ważne jest to, że posiadamy własny pieniądz, własną politykę monetarną w sytuacji, kiedy znaczenie banków centralnych w dzisiejszej współczesnej gospodarce narasta. Jest to nasz ogromny atut, który może nam pomóc w rozwoju naszej gospodarki. Jest to bardzo ważne. Przede wszystkim mamy właśnie możliwość swobody wyboru celów faktycznych prowadzenia tej polityki. Nasz bank centralny – i to wynika nawet z naszej konstytucji, z ustawy o Narodowym Banku Polskim – wyraźnie broni, troszczy się o polską gospodarkę, bo zdecydowanie ma to w swoim mandacie. Myślę również, że art. 227 polskiej konstytucji stanowi pewną zaporę przed likwidacją

polskiej waluty i bez zgody naszego społeczeństwa, naszego narodu, bo te kompetencje musiałyby być przekazane większością parlamentu – połączonej Izby Sejmu i Senatu. Ponad 2/3 musiałoby wyrazić zgodę. Uważam, że jest to ogromna rzecz, ogromna wartość i powinniśmy to promować.

Drugie pytanie pani poseł dotyczy… Może jeszcze powiem, że jeżeli chodzi o tych ekonomistów, jeżeli chodzi o dyskusję wokół euro, wokół potrzeby utrzymania waluty narodowej, to ta dyskusja rzeczywiście była burzliwa, bo zaraz jak weszliśmy do Unii Europejskiej, przeważały głosy, żeby szybko wprowadzać euro w Polsce, natomiast nawet takie badania Pengab na zlecenie Związku Banków Polskich, w ramach których badano bankowców, pokazują, że na początku bankowcy popierali w większości wprowadzenie euro, ale właściwie po kryzysie do dzisiaj – można powiedzieć – jest trend spadkowy. Bankowcy już nie popierają tak mocno tego euro, a jeżeli chodzi o naszych rodaków, jeżeli chodzi o Polaków, to ponad 70% naszych rodaków jest zdecydowanie za zachowaniem polskiej waluty. To jest bardzo cenne. Zresztą również bardzo cenne jest to, że polska młodzież jest w tych sondażach, właśnie ci Polacy, ta najmłodsza grupa naszych rodaków zdecydowanie opowiada się za utrzymaniem polskiej waluty.

Może tak edukacyjnie powiem, że Narodowy Bank Polski również bardzo mocno promuje w ogóle działalność… W ogóle promowanie polityki, polskiej polityki pieniężnej czy poprzez różne seminaria, czy poprzez – jak pani prezes tutaj powiedziała – Centrum Pieniądza to jest świetny przykład promowania tego patriotyzmu, gdzie widać, jak te grupy młodzieży z różnych szkół przyjeżdżają do NBP i poznają właśnie przesłanki, poznają wszystkie tajemnice, jak się prowadzi tę politykę pieniężną i historię tego polskiego pieniądza. To jest bardzo, bardzo ważne i warto to bardzo mocno podkreślać.

Jeśli chodzi o to drugie pytanie pani poseł, to tak, zdecydowanie w dyskusjach w pewnym momencie również uważam, że jeżeli chcielibyśmy zachować tę elastyczność w prowadzeniu polityki monetarnej, to również nie można odrzucać scenariusza obniżek stóp procentowych. Wyraźne powiedziałem, że generalnie jestem za stabilnością stóp procentowych, bo uważam, że obecny poziom stóp procentowych jest stosunkowo niski, natomiast uważam, że ten poziom jest korzystny dla gospodarki. Na razie nie ma takiej potrzeby – gospodarka rozwija się bardzo dobrze, jest szybkie tempo wzrostu gospodarczego, mamy bardzo niskie bezrobocie. To jest korzystne.

Natomiast uważam, że należy również przygotować się na scenariusze mniej korzystne dla polskiej gospodarki i w takim duchu wtedy wypowiadałem się, że gdyby doszło do spowolnienia koniunktury gospodarczej i wyhamowania wskaźników nastrojów przedsiębiorców i konsumentów, gdyby one po prostu się pogarszały, to rzeczywiście można rozważać również obniżki stóp procentowych. Pamiętajmy, że my mamy stopy procentowe, jeżeli popatrzymy nawet na kraje naszego regionu, nawet kraje Europy Środkowej, weźmy Czechy czy Węgry – wiadomo – Grupę Wyszehradzką, tam stopy procentowe są jeszcze niższe niż w naszym kraju. Więc jest tu pewne pole do jeszcze dalszych obniżek, ale jak mówię, w tej sytuacji uważam, że ten stabilny poziom stóp procentowych jest naszym atutem, ponieważ mamy ten komfort, że na razie takich działań nie potrzebujemy.

Kolejne pytanie dotyczyło właśnie instrumentów niestandardowych. To może trochę się wiązać z tym, co powiedziałem przed chwilą, bo my mamy ten komfort, że mamy stabilny poziom gospodarki, że gospodarka szybko się rozwija, a trzeba pamiętać, że w ostatnich latach rzeczywiście rola banków centralnych w gospodarce bardzo rośnie, wpływ polityki pieniężnej na gospodarkę bardzo się wzmacnia. Te banki, które to widzą, zwłaszcza po ostatnim kryzysie starają się szukać pewnych instrumentów, którymi chcą pobudzać swoje gospodarki. Wiadomo, że kraje, które przechodziły kryzys, były w specyficznej sytuacji, ponieważ, kiedy nastąpił krach finansowy, wiadomo, że w ramach prowadzenia pewnych działań ratunkowych swojej gospodarki używały instrumentów standardowych – głównie stóp procentowych. Natomiast, kiedy te stopy procentowe zostały obniżone do poziomu 0% czy nawet niżej, bo niektóre banki centralne wprowadziły nawet ujemne stopy procentowe, wtedy zaczęto się zastanawiać, czy trzeba może poszukać jakichś innych instrumentów, które można by było wykorzystać dla pobudza-

nia gospodarki. Wtedy właśnie pojawiła się dyskusja o tych dodatkowych jakby instrumentach polityki monetarnej.

Jeżeli chodzi o nasz bank centralny, to oczywiście również uważam, że w przyszłości możemy wzmocnić ten arsenał, że możemy poszerzyć ten katalog swoich instrumentów, natomiast chodzi o to, żeby przygotować się, żeby mieć pewien zasób wiedzy, żeby być przygotowanym na różne scenariusze. Do tego jak najbardziej potrzebna jest taka dyskusja. Pozwoliłem sobie również w pewnym momencie napisać pewien artykuł, w którym właśnie przedstawiłem, jak to wygląda w różnych bankach centralnych, w różnych krajach świata. Nie można oczywiście również wykluczać, że w przyszłości nasz Narodowy Bank Polski będzie mógł zajmować się takimi instrumentami.

Pamiętajmy, że – weźmy na przykład kraje strefy euro – Europejski Bank Centralny, jak państwo wiecie doskonale, ma takie instrumenty, którymi właśnie wzmacnia gospodarki swoich krajów. Natomiast nasza gospodarka… chociażby to, żeby wyrównać te szanse konkurencyjne, stworzyć pewne warunki konkurencyjne dla naszych firm, uważam, że również można rozważać w przyszłości tym bardziej, że jeżeli chodzi o te działania niestandardowe, ich istota polega na tym, że bank centralny skupuje oprócz tych obligacji skarbowych… mowa jest również o tym, że bank centralny coraz bardziej bierze pod uwagę skup również prywatnych papierów wartościowych, tzw. obligacji korporacyjnych, a nawet pewne instrumenty związane z rynkiem kapitałowym, jak na przykład Bank Japonii, i pewne transakcje, które również obejmują nawet rynki akcji i jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych lokujących kapitał w akcjach japońskich również bierze to pod uwagę.

Bardzo więc dziękuję za te pytania. One rzeczywiście są bardzo ważne.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję panu profesorowi za ciekawe wystąpienie.

Stwierdzam zakończenie omawiania…

Poseł Błażej Parda (Kukiz15):

Mogę jeszcze pytanko, panie przewodniczący?

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Jeszcze pan poseł.

Poseł Błażej Parda (Kukiz15):

Tak, jeszcze jedno krótkie pytanie. Ja mam takie ogólne wątpliwości czy może bardziej niepewność w sprawie tych wydatków na kampanię dotyczącą kryptowalut, bo trochę mi się to kłóci z tym, co mówi Ministerstwo Finansów. Skoro uważa, że kryptowaluty to nie waluty, skoro giełda to nie jest giełda, skoro to są przedmioty używane, które wymagają zapłaty podatku PCC od wymiany, czyli sprzedaży, to dlaczego bank informuje o tym? Jeżeli ziemniaki są sprzedawane, to również prowadzi się kampanię, żeby nie kupować starych ziemniaków? W którą stronę idziemy? Ministerstwo Finansów uważa, że w ten sposób nie powinno być traktowane i żąda podatku, a z drugiej strony Narodowy Bank Polski przeznacza pieniądze na to i informuje, żeby nie inwestować w to, bo jest zagrożenie, i żeby mieć świadomość ryzyka. Ja rozumiem jak najbardziej potrzebę edukowania, ale w którą stronę powinniśmy pójść, bo to się trochę nie klei i każdy ciągnie w swoją stronę.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Panie pośle, tak to odbieramy jako pana refleksję, pana opinię, natomiast dyskusja dotyczy sprawozdań. Myślę, że możemy na tym zakończyć omawianie sprawozdań.

Ponieważ Sprawozdanie z działalności Narodowego Banku Polskiego w roku 2017 będzie również przedmiotem posiedzenia plenarnego Komisja przyjmuje sprawozdanie o tym dokumencie. Zgodnie z art. 124 regulaminu Sejmu w takim sprawozdaniu Komisja zawiera konkluzję, że zapoznała się ze Sprawozdaniem z działalności Narodowego Banku Polskiego w roku 2017.

Proszę państwa pozostała nam jeszcze czynności wyboru posła, który przedstawi sprawozdanie Komisji. Proponuję pana przewodniczącego Jana Szewczaka i panią poseł Gabrielę Masłowską – pana posła do części dotyczącej sprawozdania z działalno-

ści banku, a panią przewodniczącą do sprawozdania z wykonania założeń polityki pieniężnej. Mam korektę, że tylko sprawozdanie z działalności banku. Czyli pan poseł Jan Szewczak jest kandydatem na sprawozdawcę. Czy jest sprzeciw? Zatem wybraliśmy pana posła Janusza Szewczaka.

Bardzo dziękuję. Zamykam posiedzenie, przepraszam, zamykam tę część posiedzenia. Dziękuję naszym gościom. Mamy 2 minuty na zmianę składu obradującego w dalszej części posiedzenia Komisji.

Proszę państwa, przystępujemy do realizacji pkt 2 porządku dziennego. Przypomnę, że w toku 12 posiedzeń, które odbyły się od 13 czerwca, Komisja Finansów Publicznych rozpatrzyła sprawozdanie z wykonania budżetu w zakresie własnych części budżetowych oraz 25 opinii Komisji sejmowych. W toku tych posiedzeń Najwyższa Izba Kontroli przedstawiła swoje oceny wykonania części budżetowych oraz planów finansowych funduszy celowych. Komisje branżowe przedstawiły wnioski o pozytywne oceny wykonania części budżetowych, wyjąwszy negatywną ocenę Komisji Gospodarki i Rozwoju dla wykonania planu finansowego Polskiej Agencji Kosmicznej. W toku wcześniejszych posiedzeń Komisja nie przyjmowała opinii komisji sejmowych ani nie formułowała ocen dla poszczególnych części, lecz jedynie je omawiała. Dyskusje nad wykonaniem budżetu zostały zakończone. Obecnie Komisja będzie już tylko przeprowadzać głosowania.

Prezydium Komisji zaproponowało przyjęcie następującego projektu uchwały. Ten projekt uchwały państwo macie. Jednak już podczas posiedzenia wpłynął przygotowany projekt uchwały podpisany przez pana przewodniczącego Janusza Cichonia. Ten projekt uchwały jest dalej idący, dlatego będziemy musieli go przegłosować w pierwszej kolejności.

Bardzo proszę, panie przewodniczący, o krótkie przedstawienie głównych tez tej uchwały.

Poseł Janusz Cichoń (PO):

Panie przewodniczący, rzeczywiście ten wniosek pojawił się już w trakcie naszego posiedzenia. Sprowokowało mnie dzisiejsze posiedzenie prezydium Komisji, na którym rozważaliśmy trochę rozwiniętą wersję uchwały, w ramach której mieliśmy wskazać te obszary, w których są negatywne opinie, zwracając uwagę na nieprawidłowości, jakie podczas wykonywania budżetu państwa miały miejsce.

Mamy do czynienia z pudrowaniem rzeczywistości. Generalnie całe sprawozdanie budżetowe ma propagandowy wymiar. Przypomnę, że w ramach naszych posiedzeń mieliśmy wiele zastrzeżeń i uwag. Bardzo wiele tych zastrzeżeń, także z negatywnymi ocenami w wielu miejscach formułowała NIK. Nasz szczególny opór budziło to, co mieliśmy w tym sprawozdaniu, jeśli chodzi o część 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, również część 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe. Już nie chcę szczegółowo odnosić się do tych wątków, które przecież omawialiśmy w trakcie posiedzeń Komisji, ale Obrona narodowa i Sprawy zagraniczne to kolejne części, do których uwagi mieliśmy my oraz bardzo poważne uwagi i zastrzeżenia miała NIK.

W konsekwencji, jak na wstępie, wnoszę o to, abyśmy nie przyjęli sprawozdania, żeby Komisja nie przyjęła sprawozdania, Sejm nie przyjął sprawozdania z wykonania budżetu państwa i również nie udzielił Radzie Ministrów absolutorium i jednocześnie, aby Sejm zwrócił się do dysponentów o to, aby podjęli działania mające na celu usunięcie nieprawidłowości wskazanych przez Najwyższą Izbę Kontroli. To tyle. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący. Odniosłem wrażenie podczas posiedzenia prezydium, że zbliżyliśmy się jednak do takiego konsensusu w sprawie treści uchwały, była tylko wątpliwość, czy zamieszczać ten element, który dotyczy negatywnej opinii dotyczące tej agencji kosmicznej lub jeżeli powstaną jakieś inne propozycje. Powstała więc propozycja nowej treści uchwały i tę propozycję Wysoka Komisja formalnie przegłosuje.

Zatem zwracam się do pań i panów posłów z pytaniem: Kto jest za przyjęciem uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w treści przedstawionej przez pana przewodniczącego Janusza Cichonia? Kto jest za tym dokumentem? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto się wstrzymał?

Bardzo proszę panią sekretarz o przedstawienie wyników głosowania.

Sekretarz Komisji Ksenia Angierman-Kozielska:

12 głosów za, 22 przeciw, 1 wstrzymujący się.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Zatem Komisja odrzuciła projekt uchwały w wersji przedstawionej przez pana przewodniczącego Janusza Cichonia.

Poseł Janusz Cichoń (PO):

Zgłaszam wniosek mniejszości.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Proszę zapisać, jest wniosek mniejszości.

Proszę państwa, przechodzimy zatem do uchwały w wersji przygotowanej przez prezydium, bo prezydium w większości przygotowało swój projekt uchwały. Zatem kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem uchwały Sejmu… Przepraszam, Biuro Legislacyjne.

Legislator Wojciech Białończyk:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, z tego, co zostało wcześniej powiedziane, wynika, że zostały również zawarte wnioski w opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju o negatywne zaopiniowanie wykonania planu finansowego Polskiej Agencji Kosmicznej oraz zdanie odrębne w opinii Komisji Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii dotyczące negatywnej opinii dla funduszu – Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców, a także wpłynęła poprawka do tego projektu, bo tak to należy rozumieć, pani poseł Leszczyny dotycząca negatywnego zaopiniowania części 19 – Budżet, finanse publiczne oraz instytucje finansowe.

Wydaje się więc, że najpierw należałoby przegłosować te trzy wnioski i przyjęcie któregokolwiek z nich oznaczałoby wprowadzenie do projektu zaproponowanego przez prezydium Komisji dodatkowego punktu wskazującego na istotne nieprawidłowości w wykonaniu budżetu państwa w danej części, jeśli któraś z nich zostałaby przegłosowana pozytywnie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Proszę państwa, zatem będziemy głosować poszczególne negatywne opinie. Ale tutaj nie ma tego… O, jest wniosek pani przewodniczącej, te dwa i… Czyli proszę państwa, mamy wniosek, negatywną ocenę przygotowaną i przedstawioną przez Komisję Gospodarki i Rozwoju, która dotyczy wykonania planu finansowego Polskiej Agencji Kosmicznej. Będziemy w takiej kolejności głosować, w jakiej one wpłynęły.

W punkcie drugim mamy wykonanie planu finansowego funduszu – Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców. To jest wniosek zgłoszony przez grupę posłów. Państwo macie to przed sobą. Trzeci wniosek o negatywne zaopiniowanie sprawozdania z wykonania budżetu państwa w części 9 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe. Czyli zgodnie z opinią i sugestią Biura Legislacyjnego każdy z tych wniosków powinien być oddzielnie głosowany.

Przystępujemy zatem do głosowania tych wniosków. Jako pierwszy wniosek w sprawie negatywnej oceny wykonania planu finansowego Polskiej Agencji Kosmicznej. Kto jest za negatywną oceną? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto się wstrzymał?

Bardzo proszę o podanie wyników głosowania.

Sekretarz Komisji Ksenia Angierman-Kozielska:

13 głosów za, 23 przeciw, 0 wstrzymujących się.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję. Zatem wniosek został odrzucony.

Drugi wniosek grupy posłów dotyczy wykonania planu finansowego funduszu – Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem tego wniosku dotyczącego negatywnej oceny? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto się wstrzymał?

Bardzo proszę o podanie wyników głosowania.

Sekretarz Komisji Ksenia Angierman-Kozielska:

13 głosów za, 23 przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję. Ten wniosek nie uzyskał większości i został odrzucony.

I wniosek trzeci, który dotyczy negatywnej opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa w części 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem tego wniosku? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Kto się wstrzymał?

Proszę o…

Sekretarz Komisji Ksenia Angierman-Kozielska:

13 głosów za, 22 przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję. Zatem wniosek został odrzucony przez Komisję.

Pozostaje nam teraz przegłosowanie projektu uchwały Sejmu Rzeczypospolitej w sprawie Sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. oraz w sprawie absolutorium dla Rady Ministrów w wersji przygotowanej przez prezydium Komisji. Państwo macie ten projekt ustawy przed sobą. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem tego projektu uchwały? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto się wstrzymał?

Bardzo proszę o podanie wyników głosowania.

Sekretarz Komisji Ksenia Angierman-Kozielska:

22 głosy za, 13 przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję. Zatem projekt uchwały został przyjęty przez Wysoką Komisję.

Proszę państwa, stwierdzam, że Komisja przyjęła sprawozdanie wraz z projektem uchwały.

Komisja musi jeszcze wybrać posła sprawozdawcę, który przedstawi sprawozdanie Komisji.

Poseł Jan Szewczak (PiS):

Chciałbym zgłosić pana przewodniczącego Andrzeja Szlachtę.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję. Wyrażam zgodę. Czy jest sprzeciw? Wobec niezgłoszenia sprzeciwu stwierdzam, że Komisja wybrała posła sprawozdawcę.

Tym samym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia. Zamykam posiedzenie.

Informuję, że w sekretariacie Komisji będzie dostępny zapis przebiegu całego posiedzenia. Bardzo dziękuję. Dziękuję państwu za obecność, za wielogodzinną pracę. Dziękuję Najwyższej Izbie Kontroli oraz wszystkim przedstawicielom. Dziękuję wszystkim. Dziękuję panu ministrowi i całemu zapleczu dyrektorów i specjalistów. Dziękuję panom mecenasom, sekretariatowi Komisji i wszystkim, którzy poświęcili wiele dni. Myślę, że to był bardzo pracowity okres, w którym szczegółowo rozpatrywaliśmy sprawozdanie.

Bardzo proszę pana ministra.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Tomasz Robaczyński:

Szanowny panie przewodniczący, szanowna Komisjo, ja również chciałbym podziękować za wspólną pracę nad tym sprawozdaniem i za wszystkie uwagi, również te krytyczne, które wbrew pozorom bierzemy pod uwagę, również za uchwałę czy projekt uchwały w przyjętym brzmieniu. Zapewne na dłużej spotkamy się na jesieni przy okazji prac nad budżetem 2019 r. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję i życzę państwu odpoczynku po tym bardzo trudnym pracowitym okresie pracy w Komisji Finansów Publicznych. Dziękuję. Do widzenia.